СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 49. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 29-го лютого 1936. — VOL. XLIV. No. 49. Jersey City, N. J., Saturday, February 29, 1936. — THREE CENTS

РУЗВЕЛТ ЗАЖАДАЄ НОВИХ ПОДАТКІВ

ВАШИНҐТОН.— Президент Рузвелт повідомив конґресменів, що він незадовго пішле до конґресу послание, в котрім вложить потребу наложення нових податків, бо інакше уряд стане перед недобором.

Президент дав до зрозуміння, що він не буде казати конґресові, де цих приходів для уряду шукати, а тільки обмежиться до загального викладу його потреб.

Обчисляють, що президент буде добиватися признання нових податків у сумі 700 мілїонів долярів.

КОНҐРЕС УХВАЛЮЄ НОВИЙ ФАРМЕРСЬКИЙ ЗАКОН.

ВАШИНҐТОН. — Обі палати конґресу ухвалили новий фармерський закон, котрий виробила спільна конференція представників обох палат конґресу.

Закон має на цілі привернути старе передвоєнне відношення між приходами на фармах та приходами в місті.

Закон ухвалено майже без ніякого спротиву. В сенаті проти нього протестував один сенатор Бора.

АРЕШТИ ПІДЧАС СТРАЙКУ.

БОСТОН (Месечусетс). — Початок страйку кравецьких робітників зазначився поважними заворушеннями, підчас котрих поліція заарештувала 12 чоловіків та 4 жінки.

На страйк вийшло тут коло 4,000 людей. Добиваються вони вищої заплати та кращих умовин праці.

ВЕЛИКІ ПОВЕНІ КОЛО ПИТСБУРҐА.

ПИТСБУРҐ (Па.). — Через наглі відлиги в усіх ріках у західній Пенсилвенії піднеслися води. Виливи роблять багато шкоди в маєтках. Досі вже були через повінь 4 випадки смерти.

Про подібні небезпеки доносять з Бинґемтону, в стейті Ню Йорк, з Провінставну, Месечусетс, Толіда, Огайо, та зі стейтів Илиноіс і Канзас.

СТРАЙК ПАРАЛЇЖУЄ ДОСТАВУ СВІТЛА.

ЕЛ ПАЗО (Тексас). — Через страйк робітників електровні підприємства „Ел Пазо Електрик Ко." ця околиця не мала електричної сили цілий день.

Підприємство скаржилося, що робітники, виходячи на страйк, забрали з собою деякі частини машинерії, без яких неможливо розсилати електричну енергію. Представники робітничої юнії казали, що юнійні робітники цього не робили.

Брак електричного світла наробив немало клопоту в шпиталях. Ґазети подають як надзвичайну річ, що в одному шпиталі вродилася дитина при світлі свічки.

ЗГИНУЛИ ПІД ПОЇЗДОМ.

ЛИНДЕН (Ню Джерзі). — Поспішний поїзд Пенсилвенійської залізниці вдарив і вбив на місці паню Ірину Сутс, 44-літню жінку, як вона зі своїм 8-літнім сином збирала вугля здовж залізничої дороги. Вона лишила 9 дітей.

САМОГУБСТВО ХЛОПЦЯ.

САВТ БЕНД (Індіяна). — На піддашу одного фармера знайдено завішене з бельки тіло 13-літнього фармерського хлопця Ґлена Голберга, що відвідував сусідів зі своїми родичами.

Слідство коронера (судового лікаря) виказало, що хлопчина повісився видай з жалю, що батьки післали його передчасно до ліжка за те, що він не помив мисок по вечері.

ЮНІЇ ДОБИВАЮТЬСЯ ДЕШЕВИХ МЕШКАНЬ.

ВАШИНҐТОН. — Американська Федерація Праці подала до публичного відома свій лист до президента Рузвелта, в котрім вона домагається від уряду будування дешевих мешкань для робітників. Федерація радить конґресові признати на цю ціль урядові 500 мілїонів долярів.

ВИКОНУЮТЬ КАРУ СМЕРТИ.

ОСИНИНҐ (Ню Йорк). — У місцевій тюрмі, відомій під іменем „Синґ Синґ", виконано в четвер кару смерти на 40-літнім мешканці нюйорської дільниці Бронкс, Френсизі Флині, котрого засуджено за те, що він заманив 6-літню дівчинку Марґарету Парлято до свого мешкання та втопив її у купальні.

На розправі Флин боронився, що в часі доконання злочину він був під впливом алькоголю й не знав, що робив.

Батько вбитої дитини просив заряд вязниці, щоб йому дозволено бути приявним підчас страчення Флина, але заряд вязниці цій просьбі відмовив.

ПОЛЬСЬКІ РЕВІЗІЇ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

На донос кацапських наймитів, о. Полянського, пароха Вороблика Шляхоцького, пов. Сянік, і Вороблика Королівського, пов. Коросно, й учителя-солтиса Стефана Барни польська поліція перевела ревізію 15. листопада 1935 р. в 2-гій годині в ночі в Степана Вархоляка, діяльного члена „Кружка Сільського Господаря". Ревізію переводили дві години, шукаючи книжок і кореспонденції з Америки, але нічого не знайшли й пішли з нічим.

На той сам донос вище наведених кацапів 17. грудня 1935 р. цілий постерунок із Мейсця Пястового, в складі 5 поліцаїв, перевів дво-годинну ревізію в голови „Кружка Сільського Господаря" Томи Копчака. Шукали кореспонденції і пальної зброї. В хатах перечитали все, що було, шукали на стриху, в коморі, в пивниці, але нічого підозрілого не знайшли.

В той самий день перевели ревізію в Йосифа Турковського. В нього забрали якусь книжечку.

Також у той день перевели ревізію у Василя Панночка, воробліцького дяка, але нічого не знайшли.

Кацапи бояться українського „Кружка Сільського Господаря, котрий має 210 членів, і шукають способу, щоб старосто його розвязало.

БОРОТЬБА З ПОРНОҐРАФІЄЮ.

В Еспанії почато останніми часами дуже гостру й енерґійну боротьбу з порноґрафічною літературою. Еспанський міністер внутрішніх справ заявив недавно, що одного місяця еспанські адміністраційні власти сконфіскували 140,000 неморальних книжок. Кольпортерів порноґрафічної бібули в Еспанії тепер гостро карають. Теж Італія та Німеччина повели тепер у себе дуже гостру боротьбу проти порноґрафії. Перед у цих справах ведуть тепер Бельґія та Голяндія, де в боротьбі з порноґрафією бере участь державне законодавство. Зновуж Франція — це „батьківщина порноґрафії". Там борються з неморальною книжкою і взагалі з неморальним друкованим словом ріжні товариства т. зв. людей доброї волі.

ОРЕЛ ВЯЗНЕМ СОБАКИ.

Шведські часописи пишуть, що в одній шведській місцевості гірський орел заатакував цими днями великого пса. Пес боронився, як міг, але орел не думав резиґнувати зі своєї добичі. Вплявися кігтями в пса і це — було для орла катастрофою. Кігтів не міг витягнути з тіла собаки і не міг піднести пса, бо останній був затяжкий. На голосне скавуління собаки надбігли селяни і вбили орла.

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ МОЖНА ВЖЕ ОБЕЗПЕЧУВАТИ ПАРАСОЛЇ.

Союз продуцентів парасоль у Празі заключив недавно з обезпеченевими товариствами умову в справі обезпечування парасолї у випадку, як її згубиться або як її хтось украде. Цю новину занели виквалїфіковані продавці парасолї в цілій Чехословаччині. Обезпечення додається безплатно при купні парасолї.

ОБВИНУВАЧЕННЯ СУДДІ.

Підчас переслухання в справі закона про авторські права (так званий „копрайт бил") у патентовім комітеті палати послів у конґресі виринула думка обвинуватити в конґресі одного вискансинського суддю за нарушення закона про авторські права. Конґресмен О'Мелї, що розкрив факти зловжитків, не розкрив імени судді.

ДЕЗЕРТИРИ З ІТАЛІЙСЬКОГО ВІЙСЬКА.

Хоч заперечують, неначеби не було масової дезерції з італійських рядів, усетаки повідомлюють з Відня, що на австрійському терені Тиролю перебуває тепер около 1,700 італійських дезертирів німецької національности. В Інсбруку зорґанізовано окрему акцію помочі для цих дезертирів, а проводить цею акцією професор университету Райт.

Останніми часами до австрійських прикордонних станиць у північним Тиролі зголосився повний відділ італійських вояків зі скорострілами і заявляв, щоб його роззброїти. По цьому припадку італійські власти обставили італійсько-австрійську границю сильними станицями карабінерів, щоб припинити дезерцію італійських вояків.

ЦІКАВЕ ЯВИЩЕ ПРИРОДИ.

В місцевості Сан Рамон в Уруґваю трапився цікавий феномен, яким живо зацікавились учені. В одній хвилині почав видобуватися з землі густий дим, з якого зчинилась велика хмара, після чого в місці, звідкіля видобувався дим, розпукалася земля. Земля була така розпечена, що всі ростини, які були на тім місці, були звуґлені. Вчені стараються прослідити і вияснити те цікаве явище природи.

ВЕЛИКА ДЕВІЗОВА АФЕРА В РУМУНІЇ.

Румунські букарештенські власти займаються тепер висяснениям нової девізової афери, через яку румунський Національний Банк втратив 100 мілїонів леїв. Пачкуванням девіз за границю займалося товариство „Каджеро", якого власник утік за границю. Його арештували в Відни. В цю справу є вмотані деякі поважні румунські промислові підприємства. Румунські власти перевели кілька сензаційних арештовань між знаними румунськими промисловцями. Кажуть, що в цю справу є вмотані деякі румунські політики.

КРАДУТЬ БЛЯХУ З ДАХІВ ДОМІВ.

Мешканці села Яблонка (Турчанщина) жаліються на крадіжі, що від довшого часу там трапляються. Цими днями якийсь номислоний злодій витяв ножицями великий кусень бляхи з даху дому Ґенігів та вкрав ту бляху. Злодій утік.

ПОЛЕ З ДІЯМАНТАМИ.

В південній Африці біля Преторії, на полі селянина Йонкера знайшли діямант завбільшки тенісового мяча і вагі 1,268 каратів. Тому два роки на тому самому полі знайшли також великий діямант, званий „діямантом Йонкера". Посідачі щасливого селянина вандкавилися тепер великі капіталісти і хотять купити її за грубі гроші.

ДАЛЬШИЙ ПОСТУП ТЕЛЕВІЗІЇ.

Федеральна комісія для справ комунікації у Вашинґтоні дала дозвіл підприємству „Ню Йорк Телефон Ко." завести першу пробну лінію для телевізії між Ню Йорком і Филаделфією.

БАНДИТ ПЕРЕБРАНИЙ ЗА МОНАХИНЮ.

До хати багатого господаря в селі Студзяни, равсько-мазовецького повіту, Станислава Домініка, прийшла монахиня і просилася на нічліг. Хтось з челяди Домініка звернув увагу на підозрілий вигляд монахині. Домінік при помочі сина кинувся на здогадну монахиню. Показалося, що це перебраний мужчина. Знайдено при ньому два набиті револьвери і приладдя. По якомусь часі під хату Домініка заїхав самохід. Висіли з нього 4 особняки і хотіли дістатися до хати. Прийшло до стрілянини. Два бандити вбиті, а два втекли.

СМЕРТЬ ВІД ПОРОШКІВ НА БІЛЬ ЗУБІВ.

25-літня вчителька Марія Матушевська, вернувшись із святочних ферій зі Львова до Синяви, зажила кілька порошків на біль зуба. Коли зуб болів дальше, вона зажила більшу скількість порошків і звеліла шкільному сторожеві рано її не будити, бо буде довше спати. В полудне другого дня вчителька ще спала. Коли годі було її добудитись, її перевезли до шпиталю в Ярославі, де вона, не прийшовши до свідомости, за три дні померла.

БАНКРОТСТВО КИЛИМАРСЬКОЇ ФІРМИ.

В Косові оголосила банкротство одна з поважних килимарських фірм з причини зловживань аґента Ернета, що заступав кілька косівських килимарських виробництв. Здефравдувавши 200,000 зл., він утік до Львова і тут, побоюючись карної відповідальности, відобрав собі життя.

У ФРАНЦІЇ ПРОДУКУЮТЬ УЖЕ НАФТУ З ВУГЛЯ.

В присутности шефа французького головного штабу і вищих французьких старшин та визначних репрезентантів французького політичного і промислового світа відбулося недавно у французькій копальні вугля біля Ліль посвячення першої французької фабрики для продукції нафти з вугля. Підчас проб підкреслювано, що до цієї фабрикації примінено чисто французькі методи. Цій новій продукції приписують у Франції велике значіння, вважаючи, що це крок на шляху до унезалежнення Франції від заграниці в справі таких важних продуктів як нафта.

ПІДРОБИВ ВЕКСЕЛЬ.

Моріц Штайнер, торговець з Волосянки (Закарпаття), підписав на векслі імена двох селян, Поповича та Чаварги. Твердив, що селяни йому довжні суму, але не вміли писати й уповажнили його, щоб їх підписав. Але свідки доказали, що селяни свій довг давно виплатили і Штайнер підписав їх без дозволу. Суд засудив його на три місяці вязниці.

ДВАНАЦЯТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН

БЕРЕЖАНИ (Галичина). — Дня 10 лютого почався перед лавою присяглих при окружному суді в Бережанах великий політичний процес проти 11-тьох селян-українців і одної селянки-українки з Ляшок і Чарторії, бобрецького повіту, за приналежність до Організації Українських Націоналістів, себто за державну зраду. Обвинувачені: Микола Василишин літ 22, Теодор Свобода літ 29, Гринь Николич літ 22, Дмитро Лалак літ 22, Михайло Чорний літ 26, Степан Ґандзій літ 25, Іван Сидор літ 25, Осип Гарасевич літ 27, Федько Зазуля літ 25, Марія Ґембайло літ 21, Михайло Левицький літ 24. Акт обвинувачення подає:

Переведені доходження і слідство виявили понад усякий сумнів, що обвинувачені були членами ОУН, що творили надзвичайно сильно законспіровану і дуже активну станицю ОУН, яка своєю мережею обхоплювала Ляшки Горішні, Чарторію, а через обв. Левицького була в тісному контакті зі Львовом. Обвинувачені творили дві пятки: одну в Ляшках, а другу в Чарторії. Крім цього деякі обвинувачені належали до районової команди, що була в Чарторії. Обвинувачення оперте на зізнаннях польських поліцаїв і шпигів.

Обвинувачені відмовляються від вини. Теж подають, що їх у слідстві немилосердно бито.

УКРАЇНСЬКИЙ ХЛОПЧИНА АКТОРОМ У ГАЛИВУДІ.

ЛЬВІВ. — Часопис „Українські Вісти" подає таку новинку:

8-літній Сидір Борсук, син українських імігрантів з Киева, котрі втекли перед большевиками й живуть у Реджайні, дістався до одного з фільмових підприємств у Ґаливуді. Малий Сидір дістав одноразово $5,000 і контракт на $100 тижневої платні. В Ґаливуді його назвали Боббі Брін і під таким іменем виступатиме на фільмах. Запамятайте: коли побачите в кіні Боббі Бріна, знайте, що це українець з Киева.

КОПАЛЬНІ НІКЛЮ В УКРАЇНІ.

ЛЬВІВ. — Над лиманом Дністра біля Акерману відкрили поклади нікля, найбагатші в усім совєтськім Союзі. Ця руда під хемічним оглядом зовсім подібна до новозеляндської й може її цілком добре заступити. Нові поклади нікля віддалені 25 клм. від Орська, де саме тепер викінчують будову тут для перетоплювання руди нікля.

УСПІХИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕНОРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — В Берліні постійно живе український співак Клим Андрієнко. Німецькі критики пишуть про його голос і спів ось так:

„Перед нами стоїть тенор небуденний, якого великий, з природи чудовий голос розпоряджає легкою, без усяких зусиль орудуваною горою". Або: „Цей український співак має голос, якого діяпазон ледви чи має який інший европейський співак".

ЗМУШУЮТЬ ДО РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ РЕЛІҐІЇ.

ВАРШАВА (Польща). — Посол Дмитро Величкович вніс інтерпеляцію до міністра віроісповідань і освіти в справі змушування шкільних дітей греко-католицького обряду управителем вселюдної школи в Раковій, пов. Сянік, Рудольфом Бржозовським, до науки релігії римо-католицького обряду проти волі родичів тих дітей і ходження на богослуження до римо-католицького костела.

ЗА ЩО ВИКИДАЮТЬ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ.

УЖГОРОД (Закарпаття). — „Вперед" подає, що верховинське село Брустури було темне й затроєне алькоголем та заморене злиднями. Але згодом стало там зоріти завдяки невтомній праці вчителя І. Холодного, що заложив і знаменито розвинув кооперативу та тим возволив селян зі страшних визисків торговельного капіталу, скупченого в руках місцевих багачів-жидів, що досі в монопольний спосіб диктували ціни. За цю працю адміністративна влада, на доноси місцевих крамарів, видалила вчителя з републики, а властиво арештувала. Доперва згодом вдалося випустити його на волю. Вкінці дано йому дозвіл і на дальший побут в ЧСР.

ПОЛЬСЬКІ СТУДЕНТИ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

ЛЬВІВ. — В днях 27 і 28 січня відбувся в Кракові зїзд представників польських Братніх Помочей державних академічних шкіл, що заявився проти „українізації східних кресів" і рішучо спротивився креуванню на терені польської держави якоїнебудь української високої школи. Згадуючи про ту „зоольоґічну" резолюцію, подає львівське „Діло" таке: „В яких часах ми живемо і яка будучність перед такою молоддю, що лякається розвитку сусідської української культури?"

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВЕ ПЕРЕСУВАННЯ СИЛ

Останніми часами по Европі вештаються преріжні дипльомати. Правда, вони вештаються постійно, але останніми часами вони вештаються навіть більше, ніж звичайно.

Почалося з похорону анґлійського короля Юрія Пятого. Злізлися на нього пів тузина королів, кілька тузинів ґенералів та дипльоматів без ліку. Йшли преріжні балачки. Говорив новий король з королями. Говорив з їх міністрами. Говорив навіть з Літвіновом, большевицьким комісарем заграничних справ. Дехто лишився в Лондоні надовше, щоб докінчити розмови, як наприклад большевицький маршалок Тухачевський. Інші по дорозі з похорону розбрилися по Европі. Задержувалися в Парижі, Римі, Женеві, Відні. Потім поїхав Ґерінґ, німецький міністер летництва, до Польщі. Рися не вполював, але медалі від полковника Бека вполював.

За ними, як комарі за худобячим хвостом, гнали ґазетярі, цікаві довідатися, за що там іде розмова. Відповідали їм, що розмова йде за одну тільки справу: як удержати мир. Мовляв, всі ці дипльомати й правителі не мають іншої журби, лише про спокій у світі. Спершу так воно й могло здавадися тим, що люблять усе приймати на слово, але згодом показалося, що не про мир вони думали. Вони думали про те, що зробити на цілком нову силу, що повстала в Европі, а саме супроти союзу Росії з Францією.

Проти цього союзу є ще якась опозиція в Франції. Деколи здається навіть, що ця опозиція побідить і союз завалить. Але союз відай таки удержиться. На всякий випадок всі держави з цею можливістю рахуються. Справа тим більше важна, що коло французько-російського союзу крутиться ще Чехословаччина, а можливо й Румунія й Туреччина.

Виринає питання: хто стане проти цього союзу? Припускають, що певно Німеччина. Якщо так, то хто буде з нею? Австрія? Але як погодиться з Німеччиною? І як погодиться Австрія з Італією й малою антантою? Югославія? Як вона вспокоїть свої підозріння до Австрії? Як Німеччина вже погодилася з Польщею, то як вона стане з Францією й Анґлією?

Припускають загально, що Німеччина має порозуміння з Японією. Не зважаючи на заперечення такого порозуміння з обох боків, його загально приймають: що може бути більше природне з боку Японії як напад на Росію зі сходу, як Росія зачепиться з Німеччиною на заході?

Коли в Европі йшли такі торги, Еден, анґлійський міністер заграничних справ, сказав у британськім парляменті, що положення тепер нагадує 1914-тий рік та що Европа всіми силами мусить опертися аґресивним державам. Ґазети пояснюють, що він розумів Німеччину, Японію, Італію, Угорщину й Польщу.

Як це все скінчиться, навіть найкращий політик в Европі не знає.

СКАНДАЛЬНА БРОШУРА

—o—

Зявилася в Римі маленька брошура (на 16 сторінок друку) в італійській мові, під заголовком „Українські меншини в Польщі”. Написав і видрукував її п. Маінарді, по професії комерсант, бувший власник переписного бюра і посередник в купні й продажу. Коли, внаслідок загальної крізи, переписне бюро прийшлося закрити, він зробився (від року) редактором італійського видання „Офінору”, що знаходиться під загальною дирекцією п. М. Еремієва. Зацікавлення українською справою зявилось у п. Маінардія внаслідок випадкового знайомства з українцями, та надбаного в розмовах з ними переконання, що спекуляція на українській справі може відкрити такі обрії, що їх переписне бюро в усякому разі відкрити не може. Як комерсант, він зрозумів також, що кожна справа вимагає перш за все вкладу капіталу, і тому заклав маленьке видавництво „Ми і Україна”, в котрому видав кілька брошурок соборницького характеру, як, наприклад, Онацького „Европейська рівновага і українська проблема”, власну брошурку про Т. Шевченка (що складається головно з передруку перекладів Липовецької), Таддея „Життя Мазепи” (максимальне скорочення відомої книги Борщака), Інсабата „Україна і католицька церква”.

Зробившись редактором італійського видання „Офінору”, він написав і видрукував, очевидячки з допомогою УНР, брошурку про Петлюру, що, поминувши кілька дрібних помилок, може вважатися деяким вкладом в популяризацію імени Петлюри серед чужинців, і в усякому разі, хоча й помітно відступає від соборницької лінії, дотримується лінії бодай уенерівської, але всеж **української** пропаґанди. Нова брошура, що лежить переді мною, належить вже до творів **анти-української** пропаґанди, і я не можу припустити думки, щоби будь-який українець, коли він ще уважає себе за українця, міг допомогати Маінардієві у виданню цеї брошури.

Звертає на себе увагу вже сама назва **„Українські меншини в Польщі”**. Не **одна** українська меншина, а **кілька** меншин! Як знаємо, наші вороги, не задовольняючись тим, що нашу національну територію вже поділено між чотири держави, намагаються і в середині кожної з цих чотирьох держав перевести якнайбільше поділів в нашому народі. І тому московські большевики, примушені визнати кордони української советської республики, подбали про те, щоби залишити поза її межами кілька міліонів українців Курщини, Дону та Кубані, та в самій советській Україні викраяти фіктивну Молдавську Републику та Крим. Чехословаччина ретельно підтримує на Закарпатті боротьбу між українським народовецьким та москвофільським напрямом, а Польща вживає всіх зусиль, щоби затримати між Волинню й Галичиною так званий Сокальський кордон, а останніми часами пильнує також того, щоб відірвати від спільного життя з Галичиною так звану Лемківщину. Відповідно до цього і п. Маінарді знаходить в Польщі „три великі ґрупи”, що ріжняться між собою своїм „культурним та соціяльним рівнем і своїм політичним та національним підготовленням”. Три ґрупи це 1) Галичина, потім 2) Волинь, і нарешті 3) Полісся. Про Лемківщину, мабуть уже як цілком польську, просто не згадано. Отже ці три ґрупи фіґурують у брошурі як окремі „українські меншини”. (с. 5).

Сумніваюсь, щоби знайшовся будьякий українець, що міг би прийняти на свій рахунок такий поділ українського народу під Польщею на ріжні „меншини”.

Крім того, як відомо, українці, на своїй етноґрафічній території, не є взагалі жадною „меншиною”, бо складають переважну більшість населення. Для п. Маінардія, українське населення є в більшости тільки в станиславівському повіті та на Волині. На Поліссі він нараховує тільки 17.7% українців. Все інше, очевидячки, мають бути поляки.

Щоби дати точне уявлення про те, як п. Маінарді (який до речі ніколи не був на українських землях і не знає жадної зі славянських мов) поводиться зі статистикою, наведу таку цитату зі сторінки 4:

„Щоби мати більшу вірність в цифрах, — пише він, — зроблено середню поміж цифрами офіційних чинників — що в цій матерії завжди викликають підозріння, в зменшуванні цифри, — і офіційними цифрами меншин, що звичайно перебільшують. Польський уряд запевняє, що українська меншина складається з трьох міліонів душ, тим часом, як українці дають цифру в пять міліонів. Тому ми вважаємо себе абсолютно обєктивними, як що вирахуємо скількість українців, польських громаядн, в 4 міліони”, себто ледви 11% цілого населення Польщі.

Як відомо, наші вчені проф. Кузеля і д-р В. Кубійович нараховують, на підставі статистики чужих держав, що в Польщі в 1932 році жило 6,257,000 українців, себто 19.7% цілого населення Польщі. Французька енцикльопедія Лярусса за 1932 р. подає скількість українців в Польщі в 5,400,000, себто на 17.8% населення Польщі. Енцикльопедію Лярусса не можна підозрівати в підтасовуванню цифр на користь українців, а скорше навпаки. І дійсно, в офіційному польському виданні, призкаченому для пропаґанди за кордоном, а саме в книзі М. Фелинського „Українці в відбудованій Польщі” (в французькій мові), виданій в Варшаві „Інститутом для співпраці з закордоном” в 1931 році, загальна скількість українців в Польщі на 1. січня 1930 року вираховується на 5,030,410 душ. Якщо приймемо на увагу природній великий приріст населення, то — згідно з **польськими** офіційними даними, українців в Польщі в 1936 році було коло 6 міліонів. Нащо було треба п. Маінардієві „згубити” два міліони українців та ще й представляти цей свій акт згуби як великодушний акт максимальної „обєктивности”?

Відповідно до вище зазначених фальшовань демоґрафічних даних, іде й фальшування історії, на велику славу Польщі та пониження України.

Так, перш за все, українське населення Польщі представляється не автохтонним, а зайшлим (с. 3), українців Галичини — „дуже відмінними” від українців Великої України, і ці останні представляються „патріотами” в відмінність від „галичан” — „естремістів, які проте, під впливом Польщі, є далеко більше цивілізовані, як українці на Великій Україні”. Про проголошення Західньої Української Републики в жовтні 1918 року говориться в таких виразах:— „19. жовтня 1918 року зібралися у Львові, головному місті Галичини, українські депутати до австрійського парляменту, що представляли 31 виборчих дистриктів Галичини і Буковини, разом з представниками ріжних українських орґанізацій цих земель. Ця асамблея, — з тою **легкістю і легковажністю**, що в ті часи хаосу були нормальними, проголосила незалежність Східньої Галичини і українських територій Угорщини та Буковини, надаючи новій державі ймення Зах. Укр. Републики”... (с. 7).

Українсько - польську війну представлено в таких виразах: „Вища Рада Антанти призначила Комісію, під головуванням ґенерала Боти, анґлійського делеґата на Конференцію Мира в Парижі, яка, після інтензивної праці з делеґатами сторін, вирішила віддати Дрогобич галичанам, а Львів — полякам. Галичани (зауважте — „галичани”, а не українці! — Е. О.), осмілені цим дипльоматичним успіхом (!) і вирішені не відмовлятися від Львова... відновили несподівано боротьбу (!). Оборона, що її нарід Львова перевів, бороничи своє місто від нападів галичанського війська, була дійсно епічна. Місто боронили всіми силами **жінки (!), діти** (!) і військо без зброї, без припасів, без омундурування...” (с.8). Ми знаємо, скільки правди в усіх цих твердженнях, і знаємо, що коли говорити про „армію без зброї”, без припасів, і без омундурування”, то такою армією була саме українська армія, тим часом, як польська армія — а зокрема армія Галера, була спеціяльно озброєна і виготовлена в Франції, знаходилася в цьому відношенню в без порівнання кращих умовинах.

Сучасне становище українців в Польщі представляється, розуміється, в найбільш рожевих фарбах: — „під польським урядом українське населення Галичини продовжувало процвітати в усіх відношеннях... (с. 14). Як приклад цього процвітання наводиться зараз же, що українці в Галичині мають ...тисячу народніх шкіл з українською мовою навчання, і 1,500 шкіл з двома мовами, та шість ґімназій, цілковито українських. Не буду спинятися над цим „процвітанням”: „не далі, як 28. січня ц. р. посол Кузьмович, один з найбільших прихильників польсько - української угоди, виголосив в польському соймі промову, видрукувану в українських часописах, яка дає дуже безвідрадну картину українського шкільництва під поляками.

Таке саме „процвітання” представляється і з боку економічного (кооперативи) та політичного (часописи). Кінчається брошура гимном на адресу польсько - українського „примирення”, що знайшло свій найбільш помітний вираз... в обранню п. „д-ра Василя Мудрого, голови УНДО та директора славного „Діла” на віце-президента польського парляменту. Це обрання, пише п. Маінарді, „на таку високу і делікатну посаду виявляє усю пожиточність щойно осягненої згоди...” (с. 16).

Не забуто, розуміється, і давній арґумент, що вороги польсько - української угоди, яка, як відомо, досі не дала жадних користей, крім отого обрання п. Мудрого на „таку високу і делікатну посаду”,— знаходяться в звязку з большевиками. І на ствердження цеї гадки навеено уривок з декларації А. Лівицького, виголошеної в справі відомої пацифікації і видрукованої, заходами „Офінора” в „Оссерваторе Романо” 31. жовтня 1930: — „що торкається до випадків у Східній Галичині, то я думаю, що советський уряд не є тому чужий...”

З цеї останньої цитати виявляється й справжня ціль цілої брошури — вдарити по українських націоналістах як большевицьких аґентах, що безправно зазіхають на чуже польське добро, та псують відносини між мирним українським населенням, що „процвітає” в Польщі, та польським урядом, що по батьківськи дбає про всесторонній культурний і національний розвиток того населення.

Цікаво було би знати, на **чиє** замовлення і **на які засоби** видано цю брошуру, що є тим більше шкідлива, що її видано людиною, яка стоїть близько **української** інтеліґенції („Офінора”), нібито в українських інтересах, а справді на велику шкоду й пониження українського національного ймення.

До брошури додано спільну фотоґрафію Петлюри і Пілсудського в вікнах потягу.

Евген Онацький (Рим).

Мусій Степанчук.

НАД КІСТКАМИ ГЕРОЇВ

О, не сумуйте над кістками героїв,
Що ворог лютий з гробів повикидав,
На глум і кпини по полю розметав!
Це підлий злочин звірячої сваволі.

Це лях злякався героїв України,
Могил їх свіжих і тіни і хрестів;
Це він почув їх підземний клич і спів,
Що нас взиває до пімсти за провини.

Він чує бурю. Надходить чорна хмара,
Земля стрясеться, отворяться гроби,
Зірветься местник до лютої борби
Й наш суд настане! Буде ляхові кара!

Нехай біліють героїв наших кости,
Нехай травою і мохом поростуть,
Хрести нехай так лежачи погниють,
Поки лютує й казиться лях зі злости!

Зпід білих костей, покритих бурянами,
Гадюка вийде розлючена, лиха
Й кинеться люто на ворога ляха
І покусає смертельними ранами.

І згине ворог від лютої отрути,
Що нам на нашій готує він землі.
Герої наші повстануть до борні,
В вільній Вкраїні вільними будем жити!

„Гофштаплер”.

Стрінулися два редактори й один каже:

— Як іду спати, то кладу портфель з грішми під голову.

— Я — каже другий — не міг би так спати, бо не люблю, як дуже високо голова лежить на подушці.

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина перша.

12

Вона не скінчила своєї мови. Солодко-жагуче чуття розлилося по її тілі. Він торкнувся чимсь горячим її уст і вони загорілися довгим пристрасним цілунком. Обидвоє мліли й ледве трималися на ногах. Після, коли він опритомнів, цілував її очі, чоло, уста. Вона горнулася до його дужого тіла, вилася хмелиною й цілувала. Як мило, як солодко! Він огорнув її своєю ґуґльою. Вони чули, як чітко й полохливо билися їх серця.

А вітер віє, мете снігом. Небо затягнуте хмарами. Яринка непомітно зникла. Вони довго стояли, милувалися. Він питав її про любов, цілував уста й очі. Вона тремтіла, горіла пристрастю. О, Марійко, голубко моя!

Він обіцяє вирвати її від батька. Вони підуть десь далеко в гори, збудують собі там хатку. Він буде спускати дараби, заробляти, а вечорами приходитиме додому, принесе їй усе, що лише їй захочеться. Він озолотить її. Він узує її в золоті топуночки, посадить на троні й буде їй, як цариці служити.

Марійка чує пристрасні його слова й мрія тче звабливі чарівні образи. Вона вірить йому. Як не вірити йому, Павлові, тому дужому, непереможному Павлові! Він зробить усе. Він зрушить гори й поверне назад сонце. І все щільніше горнулася до нього, все пристрасніше шептала йому гарячі слова, а по палаючих її щічках спливали й капали на сніг великі світлі перлини теплих дівочих сліз. Чого лилися вони? Чого їй шкода? Нічого, нічого не шкода їй. Сльози ті — сльози любови, сльози великої радости. Довго плила над ними зимова ніч. Ніхто, лиш вітри, були свідками їх милування. Вони гаряче клялися належати лиш одно одному й вірили в свою клятьбу.

9.

Від того часу Павло не жив, а горів. Пісні самі лилися з його уст. Праця для нього забавка. Майже щовечора він десь зникав. Приходив дуже пізно. Наступили свята. Павло не міг усидіти дома, а разом не міг ніде прилюдно вийти з Марійкою. Це його мучило й сердило. У свято зробили кінські перегони. Запрягали коні в сани й їхали на перегони, до мосту „Тридцятка”. Звідти гналися вниз до Кевелева.

Прийшов на відпустку Юра. Оповідав, що тяжко при війську, що треба вміти по-мадярськи й хто не вчиться, того тяжко карають. Мати зітхала й тошніла. На перегони Цокани виїхали аж двома парами. Вичепурили свої коники, повісили на них балабони. Павло править першою парою, Юра другою. Коли їхали, мені зіпсула настрій невеличка пригода. Я їхав з Павлом. При виїзді з Лопушанки на широку дорогу, зустріли легкі обшиті санки, запряжені парою баських карих. Мене одразу проняло жахом. Це поїхав лісничий. Коні його, розбиваючи копитами сніг, швидко промчали й зникли. Але в моїх очах ще довго стояв один образ, якого я й соромився й якому десь глибоко в собі молився.

Ми швидко були на місці, коло мосту. Там уже чекало багато саней. Почалися перегони. Наші коні були найкращі, тому Павло без великих труднощів, перегнав усіх. Але видно було, що він не тішився перемогою. Це не бавило його так, як це бувало минулих років. Назад їхав майже спокійно й лише роздивлявся на всі боки. Він шукав Марійки. Ввесь час ніде не було її видно. Ми проїхали селом туди й назад, але даремно. А Павло мав на неї свої наміри. Повертаючи назад, коло мосту побачили Яринку. Павло прикликав її.

— Де є Марійка?

— Леґінь з тебе. Ти й не знаєш, де вона. Вона давно вже на тебе чекає. — І показала, де чекає. Марійка чекала коло садиби Розенкранца. Там був високий частокіл і за ним стояла Марійка. Павло розгонно підїхав, твердо й раптово осадив коней, зіскочив з саней і в миг ока Марійка була в санях Павла. В ту саме мить коні рванули вперед і понесли. Я не поїхав з ними, а залишився на місці. Мене захопила надзвичайна зручність Павла.

Але пригода ця викликала в селі неймовірну розруху. Хтось побачив Павла й Марійку, які швидко поїхали в напрямку Кевелева, побіг до Манівчуків, щоб сказати. Ті захвилювалися. Счинився рейвах. Миттю запрягли коні й помчали навздогін. Кілька саней з села рушило собі за ними.

А Павло, обнявши Марійку, гнав що-сили в напрямку Квасів. Коні мчать, розбиваючи копитами сніг. Іскряться гори, палають засніжені ялини, водоспади оздоблені льодяними френдзлями, які горять, мов діяманти. Пінна й люта прорівається зпід снігових шапок вода й, здається, рине просто з височини на голову. Гей, уперед! Гайда, каштані мої! Мчать коні, мигають смереки, водоспади. Коло залізного мосту зненацька звернули й помчали глибоким міжгірям попід Менчілем.

Ми з Юрою помчали також за всіми. Під Менчілем надігнали велику валку саней, коло котрих не було ніодної людини. Всі видно десь спереду. Зіскакуємо й біжимо наперед. Там зібралася величезна юрба людей, серед котрої кричить і розмахує руками Павло. Коло нього стоїть і плаче Марійка. Він без шапки, голова розпатлана. Розкидаючи на всі боки кулаками, на ціле горло репетує:

— І коли ви всі зібралися тут і хай вас ще стільки буде, а я з свого не зійду. Смерть кожному, хто осмілиться відобрати від мене її. Перед людьми й Богом клянуся, що слово моє тверде, як камінь. Не попущу. Гетьте всі! Якого чорта поприходили сюди!

Присутні поділилися на дві стороні. Одна тримала з Павлом, друга проти. Павло кипів. Видно було, що кожний, до котрого торкнеться його кулак, клякне на місці. По часі нам удалося розборонити сторони й трохи втихомирити. Люди поволі розходилися до своїх саней і відїжджали. Павло з Марійкою мусіли повернутися й їхати разом зо всіми. До Ясіня верталася довга валка саней. Коло церкви Павло віддав Марійку батькові, але прилюдно на хрест поклявся, що як тільки їй щось станеться злого, — горе злочинцеві.

Та не дивлячися на погрози, старий Манівчук переслідував Марійку, не пускав її нікуди саму й намагався якнайскоріше видати її за Янчеюка. Цей після своєї поразки всетаки не здався й уперто домагався свого. Павло кипів від люті. Ходив чорний, мов градова хмара. З кожним днем зростала його лють і всі були переконані, що не вийде це на добре. Мати ввесь час тільки тошніла. Раз пробувала вона поговорити зо своїм „старим”, — піди, мовляв, до нього поговорити. Не звірюка він, зрозуміє. Дочка його ніщо вже такого, але коли той за нею так упаде, що робити. Та й поле його коло нашого. Господар з нього не останній.

Щоб я до нього йшов? До Манівчука? Чи ти не зїхала з глузду? Хай я умру, хай мої діти гинуть, а до нього не піду. А той перешумить і забуде. Такий здоровенний вигнався, а такий дурний. Заманулося йому. Та яб на неї, коли не хоче, сто раів наплював. Тільки світу, що в вікні, чи що.

— Та вонаж його хоче. Вона он бігає, як дурна. Все той дурний старий.

— Ну й чортяка з ним. Най держить свою ту цяцю. Дивись щастя яке.

— Це ти так говориш.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Кандидатура українця на радного міста.

Дня 10. вересня 1935 р. на бенкеті Українського Демократичного Клюбу проголосив п. Іван Чайківський свою кандидатуру на радного міста Гемтремку. Всі щирі українці приняли ту кандидатуру з вдоволенням, бо п. Чайківський є відомий як щирий народний робітник. Він зорганізував в 1932 р. У. Д. Клюб. Він за помічю членів клюбу перебрав дім Укр. Ам. Пол. Клюбу, що мав бути проданий за морґедж, і тим уратував українську інституцію для українців. Він дістав стейтову роботу для 14 наших молодих хлопців і дівчат і хоч демократи в 1934 р. провалилися, то ті хлопці й дівчата завдяки п. Чайківському ще досі працюють.

Всі знаємо, що в нас без критики не обійдеться. Не може й п. Чайківський всім догодити. Але з одним може кожний погодитися, що п. Чайківський не буде гірший від тих багатьох поляків, що були радними і дуже слабо по англійськи говорили. В нас біда, що як тільки українець проголосить де кандидатуру, то зараз маємо опозицію, а з нею і другого чи третього кандидата. В Гемтремк є 80% поляків. Двох наших кандидатів трудно вибрати, але один цілком певно може вийти, коби тільки була в нас солідарність. Поляки розбиті і тепер є для нас добра нагода. І тому всі ми горожани повинні на цю нагоду памятати і дня 4. березня віддати голоси на нашого доброго українськогс кандидата, яким є п. Іван Чайківський.

П. І. А.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Центральний Комітет.

Річні збори Центрального Комітету Українських Національних Організацій відбулися 6. лютого ц. р. в Українськім Народнім Домі.

На засіданні було приявних 24 делеґатів від таких організацій: укр. кат. парохія, Укр. Амер. Демократичний Клюб, Тов. Запорозька Січ, від. 234 У. Н. С.; Бр. св. Михаїла, від. 142 У. Н. С.; Запорозька Січ, від. 3 У. Н. С.; Сестр. „Любов", від. 37 У. Н. С.; Дочки України, співацьке тов. „Боян", 65-тий від. ОДВУ.

По справозданню управи Центрального Комітету за минулий рік дано управі вотум довіря за працю та приступлено до вибору нової управи на 1936 рік. До управи ввійшли: Іван Клок, голова; Михайло Корнас, заст. голови; Марія Горін, рек. секр.; Варвара Безкоровайна, фін. секр.; К. Пілат, касієр; контр. комісія: С. Моґила і М. Ядловський; кореспондент до американської преси: Василь Романишин. Решта делеґатів ввійшли до управи як радні.

Потім запала ухвала, щоб громада взяла участь в протестаційному вічу в Ню Йорку.

Заразом просимо всі українські національні організації в громаді, які ще неналежать до Ц. К., щоби в короткім часі до нього вступили і помогли в патріотичній праці.

Ціль Ц. К. є влаштовувати патріотичні свята і тим пригадати українському громадянству його патріотичний обовязок, як теж брати участь у місцевих походах, щоб показати американцям, що ми, українці, є свідомими горожанами.

Ц. К. підтримує всі визвольні змагання, всяку патріотичну роботу, стараючись помогти морально і матеріяльно боротьбі за нашу вільну і незалежну державу.

В. Безкоровайна,
фін. секр. Ц. К.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українське весілля на сцені.

Багато треба було часу і труду, щоб зладити етнографічну українську картину п. з. „Українське весілля". Зробив це д-р Л. Цегельський і за це ми повинніб йому щиро подякувати.

„Українське весілля" складається з отсих частин: 1. Стрілецьке кохання, 2. Сватання, 3. Вінкоплетини, 4. Розплетини, 5. Благословення, 6. Вінчання, 7. Перепій, 8. Викуп, 9. Посад, 10. Дарування і віват, 11. Зачіпчини.

У виставі виступає 11 голов. них осіб: молодий (князь), молода (княгиня), мати, батько, сестра молодої, сват 1-ший (опісля староста), сват 2-гий (опісля підстароста), 1-ша дружка, 1-ший дружба, 1-ший боярин, світилка. Крім того: „козачок", що грає ролю братчика молодої, і відповідна скількість Січових Стрільців, свашок, дружок, дружбів, парубків, дівчат і взагалі весільних гостей.

На виставі „Українського весілля, що відбулося в пятницю, 21. лютого 1936, в 8-мій годині ввечір, в „Сентрал Опера Гавз" (Іст 67 вул., Ню Йорк, Н. Й.), було понад 70 осіб, враховуючи тут 6 музик і всіх танцюристів зі школи Авраменка.

Що „Українське весілля" зацікавило наш загал, пізнати було по тім, що всі місця на салі випродано, багато людей стояли попід стіни, а багато таки не могли дістати ніякого місця і мусіли вертатися домому.

Ми знаємо, що старокраєве весілля тревае звичайно дві доби, а тут треба було показати його, видцям за час трох годин. Ясна річ, що треба було вибирати те, що найхарактеристичніше, але всетаки воно мусіло творити якусь заокруглену цілість, бо інакше ціла та вистава не осягнулаб своєї мети.

„Українське весілля", зладжене д-ром Цегельським, має загальний характер, тому то декому могло здаватися, що „в його рідним селі" деякі весільні сцени були трохи інакші, ніж він їх бачив на виставі. На кождий випадок, „Українське весілля" — прекрасна народня картина, яку варта побачити старому і молодому, свому і чужому. Є там деякі моменти дуже зворушливі, що захоплюють душу. До найкращих сцен належать: прихід молодого зо своєю весільною дружиною до дому молодої, де молодята обмінюються дарунками; деякі місця при розплетинах („Ой на ріки, сльозоньки, на ріки, розпустили русу косу на віки"); благословення перед шлюбом; перепій і здобування воріт; викуп; дарування.

Треба сказати по щирости, що головні особи відограли свої ролі бездоганно. А що акція була трошки заповільна і що музики не все годилися зо співучими гуртами, і навпаки, то тут була дуже важна й сумна причина: саме того дня, коли відбувалася вистава, вмер диригент хору (бл. п. А. Ґела).

Я вже сказав на самім початку, що зладження й виведення „Українського весілля" коштувало багато праці. Щоб та праця принесла якнайбільшу користь (особливо родженому тут нашому поколінню і чужинцям, що нами інтересуються), треба з цим „Українським весіллям" обїхати (по можности) цілу Америку, а в найгіршому разі бодай ті найважніші осередки, що в них, чи біля них, наш нарід живе.

Я певний, що д-р Цегельський, побачивши свою „теорію в практиці", цебто зладжене собою весілля — на сцені, сам прийшов до переконання, що в тім весіллю треба дещо змінити... Ось, наприклад, 1-ша картина: Стрілецьке кохання. Цю картину треба би трохи продовжити і чимсь конечно оживити. Але що ціла вистава трошки задовга, а між 1-шою і 2-гою картиною забагато часу забирає зміна лаштунків, то найкраще 1-шу картину зовсім усунути. Діяльог двох хлопців, що виходять з церкви тоді, коли там відбувається обряд вінчання, доволі млявий; його треба заступити чимось живішим. Співи в церкві повинні вийти краще, повніше. Свашки не повинні співати своїх пісень тоді, коли входять до церкви, або коли з неї виходять, цебто в середині дому Божого. Взагалі співи весільні повинні йти з музикою рівно, гладко й одностайно. Козачок з перевертами й обкруткою на сцені можна сміло опустити; це також не українське, що вносить в питому українську штуку непотрібний дисонанс. Вівати при даруванню мусять бути безумовно живіші й живіші (музика повинна тут більше „гудіти").

„Обслугу на салю треба давати таку, що своє діло розуміє і вміє за нього постояти. Коли гості, що заплатили за крісла по 2 доляри, мусять стояти, бо їх місця засіли ті, що повинні стояти, бо платили за білети лише по 75 центів, а „ушери" не знають, „що з тим фантом зробити", то це страшенно зражує людей до управи, хоч сама управа тут не винувата.

На чужинців (а їх було на цій виставі споре число) і на американок та американців українського роду „Українське весілля" зробило добре враження.

Осип Стеткевич.

Анте Дукіч.

ХРАМ

(З хорватського переклав Віталій Петровський).

Боже,
Введи мене у храм без квітів, без свічок,
У скромний храм—порожний, тихий.

Замкни за собою двері
Й вікно замуруй ще,
Щоб в темноті був
Тільки я і Ти.

Тоді хай сяє Твоє око,
Щоб я прозрів і бачив те,
Що я з найвищого верха
Не бачив — навіть з того,
Що в світлі дня
І сонця Твого.

Відрази мене й всеціло очисти
У тім храмі порожнім і темнім,
Щоб і запахом квітки
Й полумям свічки
Був там —
Я сам.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На Рідний Край.

Дня 8. лютого відбулася забава з приводу 23-літнього подружного життя гром. М. Вовчуків. На ту забаву зійшлися приятелі та знайомі ювилятів. При суто заставленім столі приявні згадували весільний день і спільне пожиття панства Вовчуків. Старостою вечора був п. С. Зелінський, що уділяв голосу або заставляв співати весільних пісень. Коротку промову про завдання української родини супроти своєї нації виголосив Р. Слободян, а п. В. Дубас захотив приявних до збірки на рідну школу, щоби в цей спосіб пошанувати ювилятів.

При кінці гості попросили до слова обох синів ювилятів. Старший, 20-літній Павло та молодший, 19-літній Микола гарною українською мовою подякували родичам за труд і працю та за науку, а гостям за честь. Зі слезами в очах подякували панство Вовчуки всім приявним гостям за честь і пошану, якої зазнали за цілий час спільної праці в родинним та громадським життю.

Жертви зложили по $1.25: В. Дубас, С. Зелінський, М. Литвин і Р. Слободян. По $1: К. Марищук, І. Голубович, І. Дацьковський, А. Сурма і М. Вовчук. Разом $10. Гроші вислано до краю через Обєднання.

Гість.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу і політичних вязнів.

Український Червоний Хрест провадив на протязі останнього року правильну й систематичну працю.

Всі членкині приходять завжди на збори, на яких обговорюють та дискутують над орґанізаційними справами та відчитують реферати й обіжники, прислані з централі ОДВУ. Над тими рефератами вивязується звичайно оживлена дискусія.

Очевидно, найбільше часу присвячують членкині на працю в користь рідному краєві. Хоч справді ми не улаштовували на протязі останніх часів ніяких імпрез, бо звичайно по покриттю видатків на дотичну імпрезу малощо остається чистого приходу, то зате ми взялися за інший спосіб здобуття гроша на поміч рідному краєві. Це осягаємо ми в такий спосіб, що при кождій нагоді стараємося збирати жертви, а зокрема ходити за ними по хатах. Ті жертви ми призначуємо на визвольну боротьбу та політичних вязнів. І так у вересні ми вислали з каси на ту ціль $30, а знову у листопаді $30, а саме, з каси призначили ми $20 а $10 зложили наступні громадянки: Ю. Левицька, Н. Киричак і К. Коблин по $2; А. Кулич, Е. Волошин, М. Трусевич і А. Гусар по $1. 22. січня 1936 року відбувся заходом Червоного Хреста відчит п. Е. Ляховича, на якому зібрано $22.60. По покриттю видатків осталося $10, які передано на політичних вязнів місцевому Центральному Комітетові на протестаційнім вічу проти Польщі, що відбулося 16. лютого. Ту суму $22.60 зложили: М. Трусевич, Осип Логин, Нечесний, А. Жуковська, Костецький, Дубик, В. Вагнер, М. Вагнер, Г. Євусяк, Е. Волошин, Юрків, М. Томчук, Дячик, Жуковський і Д. Галичин по $1; а решту дрібними датками.

Коли почали доходити до нас вістки з варшавського процесу про суд над 12-ма українськими хлопцями і дівчатами, то членкині знову вважали своїм обовязком сповнити те, що до них належить.

Вони пішли за збіркою по хатах і всюди, де вони заходили та пояснювали на яку ціль вони ті гроші збирають, то ніхто не відмовився зложити свою жертву. Всі радо принимали і давали, що могли.

Жертвували по $4: С. Е. Волошин і Юстина Левицька; по $3: А. Гречин і І. Гусар; по $2: Марія Трусевич, Ф. Якимчук, Г. Євусяк, о. В. Лотович, д-р Л. Мишуга, А. Коблин і П. Чолик; по $1: Син України, В. Цап, П. Мелень, Л. Онуфрів, І. Важан, Олена Цісик, І. Ковальчук, Е. Нечесний, П. Костик, В. Герела, І. Білобрам, С. Суський, С. Лилик, Н. Манорек, Л. Ярмола, Теодозія Журавецька, Я. Олинський, В. Томчук, С. Пігурський, М. Дячик, Анна Кулич, М. Юрків, Д. Соколовський, М. Мурашко, О. Стеткевич, Р. Слободян, Д. Галичин, О. Ревюк, І. Малаховський, А. Васильчук, Т. Кречковський, Марія Костів, М. Клапко, Н. Попик, С. Костів, К. Кирчів, П. Пацала, П. Левицький, С. Жуковський і В. Киричак; по 50 ц.: О. Онуфрів, М. Фурка, Р. Левицька, П. Федейко, А. Попик, Н. Юрків, С. Шумейко, Ю. Євчак, М. Каліда, Я. Павлінко, В. Клаповухий, М. Гуле і Я. Осьмиловський; по 25 ц.: А. Кенар і Л. Зазуля. Отже разом зібрано $75. Ті гроші вислано через Обєднання, призначуючи $50 на визвольну боротьбу і $25 на поміч політичним вязням варшавського процесу.

За цею збіркою, яка принесла $75, ходили членкині: Євдокія Волошин, Катерина Коблан і Юстина Левицька.

За Уряд:
Марія Трусевич, предс.;
Стефанія Галичин, секр.;
Михалина Дячик, касієрка.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Для інвалідів.

В укр. прав. церкві св. Димитрія зібрано на допомогу українським інвалідам $12, яку то суму переслано до краю через Обєднання.

БОТЛЕР, ПА.

Українським інвалідам.

Комітет Лемківщини ходив цього року з колядою на допомогу Лемківщині, а притім не забув і за наших інвалідів і вислав для них через Обєднання $10.

ЯВОРІВЦІ! ПОРАТУЙМО ЧЕРНИЛЯВУ!

Дня 20. листопада 1935 р. вибух в Черниляві, повіт Яворів, огонь. Згоріло 62 господарств з понад 170 будинками, а понад 330 осіб осталися без даху над головою.

Ось цю траґедію пригадує українським іміґрантам в Америці місцевий Комітет Допомоги погорілим в Черниляві. Він надіслав листа до Америки і просить заморських „українців, а вперше черґу тих, що походять з Яворівщини, щоб взялися ратувати одно з найсвідоміших і найбільш патріотичних сіл в Галичині. Треба ратунку і то негайного, щоб вижививити погорільців. Вправді села Яворівщини ратують Черниляву і в краю пішла збірка. Але того всього замало, бо погорільці лишилися без нічого. Ось тому підписаний комітет взявся до збіркової акції і вже вислав до Комітету в Черниляві $82. Жертвували на ту ціль по $2: П. Бенковський, С. Карпа, М. Прус, а по $1: Ф. Коґут, К. Фліркевич. Тов. ім. І. Франка, від. 93 У. Н. Союза жертвувало $10 і відступило галю на забаву, з якої прийшло доходу $66.12.

Комітет просить наші товариства поспішити з помічю нещасним погорільцям. Просить теж українську пресу, щоб порушила ту справу допомоги.

За Комітет Односельчан Зміевиск, повіт Яворів:
С. Тріска, гол.,
С. Карпа, кас.,
М. Трус, секр.,
А. Василів, член.

ЮТІКА, Н. Й.

Зі спільної вечері.

В нашій місцевости засновано недавно Чорноморську Січ, яка старається також прийти з помічю визвольній боротьбі й використовує всі нагоди, щоб тільки зібрати пару долярів на цю ціль. І так при спільні вечері 19-го січня, яку справляла наша православна парохія, наш сотник Никола Дяк промовив до присутніх і закликав усіх зложити свої лепти. На його заклик гості зложили $6.21 на визвольну боротьбу.

На забаві з нагоди уродин Стефана Кацюби присутні зложили на визвольну боротьбу $2.14. Разом висилаємо $8.35 за визвольну боротьбу через Централю ОДВУ.

Никола Дяк,
сотник Ч. С. ч. 17.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

A STITCH IN TIME

It was Lincoln's Birthday, and the minute hand was nearing eight. Ten more minutes and the program was going on the air over Station WHAT in Philadelphia. The Haverford, Pa. Senior High School Chorus, under the direction of Paul E. Fink, was to include in its reportoire, Bortnyansky's Cherubic Hymn.

Fortunately, Michael Elko, alert young Ukrainian, who is always on the go in uncovering famed Ukrainians, while thumbing through the pages of the Evening Public Ledger, came across this program wherein he noted a familiar name. Glancing at his mantel clock, he saw there was little time left. He had to act fast! Grabbing his "Spirit of Ukraine," also a nickel, he dashed to the nearest telephone booth and called up Miss Dixie Lee, in charge of the program and director of the Ledger Youth Activities. With the book opened on page 79, he breathlessly said...

"This is Michael Elko calling on behalf of the Ukrainian cultural Centre of Philadelphia. As a measure of precaution, I wish to notify you that Bortnyansky, whose composition you are about to broadcast, is a Ukrainian composer of church music, born in Hlukhiv, Ukraine in 1751. We would appreciate it if you would mention his being a Ukrainian."

Going outside, he bumped into Al Yarr who was on his way to a Ukrainian restaurant nearby. Here he gleefully related his patriotic maneuver, but wondered whether it would work! At any rate, the next few moments found them in this human filling-station where the radio was turned on with hopeful anticipations. The program was on! First an orchestra, then a dramatic sketch, and then the awaited chorus. In the meantime, another young Ukrainian who was devouring cheese perohe at the adjoining table, commenced with a conversation with yours truly on why the Ukrainian Youth's League of North America does not wish to join the American Youth League. He also pointed out that the Catholic Rally, held in Philadelphia on February 9th, presented only one-sided facts.

Half an hour was almost up and Elko looked gloomy. Was there some mistake? But no, for the announcer spoke: "We have time for one more number—Cherubic Hymn, by Dmytro Bortnyansky, a well-known Ukrainian composer!" Wide grins of satisfaction and triumph presented themselves, for another good deed was done for the Ukrainians and probably prevented Bortnyansky from his being classified as just another Russian composer.

Such and similar deeds are highly commendable, and should be practiced by the youth whenever an opportunity arises. But you must make your own opportunities and act on your own initiative as did this young man. Yes indeed, his nickel was well-spent!

YARELKO.

"DEFENDING THE 7TH"

"Christmas is purely a religious holiday and should in no way be connected with politics" was stated in Miss Chopek's article, published on February 22. Did you, Miss Chopek, realize how true that statement is? The main reason for keeping January 7th as our Christmas is religious, not political. Therefore, why change our religion? If we celebrated December 25th where would we put our Great Holidays, such as the "Jordan Holiday," "St. Nicholas," "Stritenia Hospodne," and "Spasa"? The followers of the Gregorian Calendar do not have such holidays.

In Miss Mudrey's article of the same date, she states that she is an American-Ukrainian and becomes a little Americanized when celebrating December 25th. But, do you realize, Miss Mudrey, that if we Ukrainians in America are going to celebrate December 25th and those in Europe, January 7th, what will the rest of the world think of us? They will say that we are not capable of holding our ground and would hinder the gaining of our freedom. Here is something which I have truly heard and seen: A Ukrainian in Chicago fell in love with a Polish girl and wanted to marry her. She would not consent unless he went to her church. The man, then, decided to embrace her religion and so both went to the priest. When the man told the priest that he was willing to give up his faith and adopt hers, the priest, who was Polish, said, "If you are not capable of holding your own, you certainly will never be able to stand by and stick to a foreign faith. We do not need such followers." The result was that the priest persuaded the girl not to marry the Ukrainian and she didn't.

What of it if we have to go to work on Christmas? Do you read what is going on in Europe? If the Ukrainians in Europe strive to keep up the Ukrainian Christmas on January 7th in spite of the many obstacles and hardships, then why can't we, American-Ukrainians keep up our Christmas where we have religious freedom? The Ukrainians there haven't anything to feast on and others are in Polish prisons. How would they feel, those who are giving up their lives for Ukraine right now, if they heard that we American-Ukrainians are not uniting with them in celebrating our Christmas just because it is easier and more people will attend church, etc., on December 25th? What's the idea of having more people in church? Does one go to church to meet more people? Or is it because more money will come into the parish on that day?

In the first place, why not stick to your faith? Miss Chopek, states that if we celebrate December 25th we are not Polonized. No, we won't become Polonized but we'll become something just as bad. If you celebrate December 25th then you become Catholic Ukrainians, for there aren't any other kind of newly formed Ukrainians. If you are Roman Catholic then you belong under the Pope, who is Italian by nationality. And in the Greek Catholic churches during mass the priest also mentions the Pope. No, you will not be Polonized; you will be Romanized, even those who are Greek Catholics.

Why do you Ukrainians give yourselves up so easily to another faith, another people, and another nation? Why not stick to your own once and for all and then we'll see some good results which will lead to Ukraine's independence.

ANNE GAWLICHYNSKY
2230 Huron Street
Chicago, Ill.

UKRAINIAN CIVIC CENTER ACTIVITIES

The Ukrainian Civic Center of New York City offers a review of its activities for the year 1935.

We hope that this resume will serve as suggestions to other clubs. Besides our usual round of socials, card parties and dances for the recreation of our members and their friends, the club has sponsored and participated in the following ventures:

A series of lectures by Dr. Theresa Scanlon on the subject of "Adolescence, Courtship and Marriage."

A mother's day program at which an innovation was introduced. Instead of the usual flowery speeches about the wonders of motherhood, an open discussion in which both mothers and daughters took part was held. Misunderstandings and problems were thawed out in an attempt to adjust these troubles.

Our annual hobby exhibit was supplemented by fine folk singing by the members who learned these songs during hobby nights.

The club participated in American circles, bringing to them our Ukrainian culture. One of the highlights of the year was the representation of our girls at the Riverdale estate of Mrs. Cleveland E. Dodge at a reception. Mother Severina who visited here from Ukraine loaned us original costumes which were exhibited. A short descriptive talk was given about the culture of Ukraine which was followed by folk dances.

Five U.C.C. girls attended the U.Y.L.-N.A. Congress in Detroit, and one of them, Mary Bodnar, gave a talk on Ukrainian youth problems.

During the fall and winter months the club, as a group, took courses in Leadership Training and Psychology in an attempt to better understand ourselves and organization work. At the completion of the semester, a dinner at which only Ukrainian food was served was given for the teachers and honorary guests.

Discussions on various topics were held throughout the year, the most interesting were on "The Ukrainian Weekly" and problems brought up at the U.Y.L.-N.A. Congress.

At its annual meeting held February 4, the following officers were elected for the coming year: Mary Ann Bodnar, president; Olga Soltys, vice-president; Eugenia Uhorchak, recording secretary; Olga E. Nizovitz, corresponding secretary; Dorothy Darchuk, treasurer; Mary Wozniak, educational chairman; Ann Pilipshyn, social chairman; O. Marion Phillips, refreshment chairman; Anne C. Kupchak, publicity chairman; representatives on the board of directors—Julia Lalka, and Mrs. E. Revyuk.

The meetings are held every Tuesday evening at 8:00 P. M. at the International Institute, 341 East 17th Street, New York, and all girls of Ukrainian descent over 16 years of age are welcome.

Since this is an anniversary year, our fifth, we expect to supersede all activities of previous years.

At present, we are rehearsing an amusing play "Uplifting Sadie" which will be presented at our House Tea on Sunday, March 8 at 4 P. M.

ANNE C. KUPCHAK,
Publicity Chairman.

CLUB TRIDENT NEWS

DETRIOT, Mich.—Club Trident members reelected Stephen Dobryden as President (this is his third consecutive term in that office). Andrew Kruk was elected Vice President; Mildred Zinn, Walter Woytowicz, and John Truchan were reelected as Secretary, Treasurer and Sergeant-at-arms, respectively. A social affair was given in celebration of the inauguration of the officers.

The club's basketball team is still undefeated in a local house league. Six members of this team are also on the squad of the "Ukrainians." Athletics will be undertaken on a larger scale in the future, and an attempt will be made to form a Ukrainian team in baseball and football.

Club Trident's Ukrainian dancers, under the direction of Prof. Orlyk, took part in a community house program and they made a very successful appearance. They have been invited to appear again this coming month.

Numerous social affairs, sports and Ukrainian dancing are some of the activities that have been highly instrumental in establishing the club as one of the most popular and successful Ukrainian youth clubs in Greater Detroit.

Comments or ideas are always accepted and considered by the members, therefore, if any of the readers have suggestions or queries they should not hesitate to write to the secretary, Mildred Zinn, 3444 Clippert, Detroit, Mich.

ANN DOBRYDEN.

UKRAINIAN DEMOCRATIC CLUB INSTALLATION

On Friday Evening, February 14, 1936, at its club rooms at 59 St. Marks Place, New York City, before a capacity crowd, the Ukrainian Democratic Club, Inc., its Women's Auxiliary, and the Young Ukrainian Democratic Club, held a joint meeting for the installation of officers for the year 1936.

Charles A. Schneider, the political leader of the 8th Assembly District in Manhattan, acted as installing officer and revealed an aptitude for his task. Not only were the new officers praised and encouraged, but the Ukrainian people as a whole, received encomiums for their local political efforts. In addition, Michael Piznak, the leader of the club and Stephen J. Jarema, our own assemblyman, were singled out and due appreciation was accorded them for their work and efforts in the local political field.

Refreshments were served and the rapid disappearance of the beefsteak and "kowbasa" indicated that the Ukrainian appetites were hearty.

ST. JOSEPHAT'S CLUB ORGANIZED IN ROCHESTER

St. Josephat's Social Club was recently organized in Rochester, N. Y. The following officers were elected:—Wesley Andrew, President; Michael Haverlock, Vice-President; William Hryniw, Secreary-Treasurer. The club, which has a membership of twenty-five fellows between the ages of 17 to 20, already has a basketball team for this coming spring. Meetings are held every Thursday evening at 8:30 P. M. at the Parish Hall, 303 Hudson Ave. Members, old and new, are urged to come to the meetings, for a definitely interesting program will soon go into effect.

WILLIAM HRYNIW
Secretary-Treasurer.

SPORT SLANTS

Word has reached us that the "Northampton Ukrainians" will be unable to defend their Ukrainian Eastern Pennsylvania Championship due to finances and lack of a home floor ... All Philadelphia Ukrainian basketball teams are paralyzed this year in not having a home floor...The Ozone Park Cossacks, champions of the New York Metropolitan area, have not played a game yet, as the entire team is representing the Ozone Park High School under scholastic restrictions...The Northampton, Pa. High School team has four Ukrainians in its starting line-up:Schur and Hrinda, forwards, and Koback and Demchyck, guards...Wedding bells will soon ring for Michael Lisetski, who is regarded as one of the leading referees in scholastic circles in Eastern Penna., and Mary Christman, one of the greatest girl athletes and basketball star ever developed in Eastern Penna., where basketball runs high...John Billey, president of the Northern Ohio Sports League, has intentions of having the Western Ukrainian Basketball Champs come east and meet the Eastern representatives for the national title, as outlined by the Basketball Department of the Sport Division of the UYL-NA...Incidentally, the geographic dividing line runs through the middle of Pennsylvania and ends just east of Rochester, N. Y... During the next few weeks, basketball developments and other related news will constantly appear in the Ukrainian Weekly, so save your issues, sport fans!

AL YARR,
641 N. 16th St.
Philadelphia, Pa.

ATTENTION UKRAINIAN MANAGERS

You have all read the UYL-NA Basketball Director's important article printed in the Ukrainian Weekly. Therefore, all team managers in the District of Eastern Pennsylvania and Delaware please take notice!

Records of all games played between Ukrainian teams must be sent to me so that your team can be officially entered in the tournament and accepted for final championship consideration. When sending in scores, please mention when and where the game was played. All questions will be answered with complete detail. So let's hear from you managers in the District mentioned above, as soon as possible.

WILLIAM HASCHAK,
(District Leader of Eastern Pennsylvania and Delaware)
211 Ward Street
Chester, Pa.

GIRLS BASKETBALL TEAM IN CLEVELAND

The Ukrainian Democratic Basketball Team of Cleveland, Ohio wishes to present itself:

The first year the team was composed of eight girls: Mary Nebozuk, Stella Nebozuk, Helen Krafchig, Anne Stoika, Mamie Urban, Catherine Chorney, and Victoria Balandi, the basketball captain.

The second year three more players were added to the team, making a total of ten girls. The three are: Alice Kuzmenko, Agnes Pepas, and Eleanore Korynowsky.

The basketball uniforms are in Ukrainian colors, blue and yellow, making a very pleasing appearance.

At present we are the only leading basketball team of girls of the East Side in Cleveland, Ohio. We have won four games and lost one.

Any teams desiring games with the Ukrainian Democratic Team should write to Manager, Mr. Joseph Stoika, 11109 Melba Ave., Cleveland, Ohio.

A MEMBER.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯ у Форд Сиṫі, Па., пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ. Самотні мають першенство. Зголошення прошу слати на адресу:

ONUFRY MYSCHISIN,
810 — 6th Ave., Ford City, Pa.
48-9

ГОДСОН, Н. Й.

Українська Парохія пошукує дякоучителя, який може учити школу, представлення, концерти і провадити хор. Хочемо учителя в середнім віці, самотного. Платня згідно з умовою. Зголошення треба посилати на таку адресу: 45, 48

Leon Opshansky,
R. F. D. 1, Hudson, N. Y.

НА ПРОДАЖ ГОСТИННИЦЯ (Beer Tavern). Добре вироблений бизнес з вдоволяючим тижневим приходом. Причина продажі непорозуміння між власниками. По дальші інформації голосіться до: 49

CHOPP BROTHER'S,
200 Warren St., Jersey City, N. J.

ДАРОМ РЕНТ ДО 1-го КВІТНЯ.

До винаймлення 4 світлі кімнати, зі всім уліпшенням і щойно вдекоровані. Гладка підлога. Добре держана хата. Рент $12 і $13. Голосіться на адресу: 49

174 — 12th STREET, near Grove St.,
JERSEY CITY, N. J.

НАГОРОДА

для того, хто подасть теперішню адресу ІВАНА КУРИЛЮКА, сина Ілії, літ 53, з Джурова, снятинського повіту в Галичині, що замешкував в 1916 році при вулиці Centre Ave., в Торонті, Канада, опісля в Злучених Державах, правдоподібно в містах Дітройт і Клівленд. Зголошуватися до: 43,8

THEO. HUMENIUK, Esq.,
Barrister, etc.,
72 Queen St. W., Toronto 2, Ont., Can.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (107)

Давши осторогу Джовнсові, Тарзан обернувся й пропав серед гиляк дерев. Джері протер очі. Його щока обвисла з подиву. „Що з мене за дурень!" — він простогнав; „це певно був Тарзан. Ні один чоловік не міг би цього зробити. А я зробив собі з нього ворога".

„Ви не могли цього знати", сказала лейді Бет. „Крім цього я подивляю вашу відвагу, з якою ви постояли за свої принципи льояльности до свого хлібодавця. Зрештою й Ґарето може не такий злий, як його Тарзан малює". Джері зітхнув. „На всякий випадок ходім геть з цього проклятого кратеру".

Тепер Арбеля перший раз заговорила: „Чи ви певні, що знаєте дорогу?" — „Так", — сказав Джері та почав вести їх до проходу. Незадовго сходяче сонце освітило долину.

Але навіть при світлі дня Джерві не міг знайти отвору, за котрий він був певний, що він мусить десь тут бути. Він шукав горячково в долині скали, але накінець таки мусів признати, що не може знайти. Не було виходу й не було Тарзана, щоб їх виратував,